

PRAVIDLA CHOVU OSMÁKŮ DEGU

Cílem tohoto textu je poskytnout majitelům registrovaných chovatelských stanic závazná pravidla zájmového chovu osmáků, která by zajistila určitou úroveň chovu zvířat s ohledem na jejich životní pohodu a chovatelské cíle.

I. Výklad pojmů

- a) Předmětem chovu jsou rozuměni příslušníci druhu *Octodon degus*, tedy osmáci degu.
- b) Registrovanou chovatelskou stanicí (dále jen CHS) se pro účely těchto pravidel rozumí chovatelská stanice osmáků zapsaná u ČSCH.
- c) Chovatel je fyzická či právnická osoba vlastníci registrovanou chovatelskou stanicí, min. věk chovatele je 15 let.
- d) Pro naše účely se chovem především rozumí odchov mláďat.
- e) Průkaz původu (dále jen PP) je oficiální listina vydávaná klubem, potvrzená plemennou knihou či databází, zaručující původ zvířete.
- f) Výpis předků (dále jen VP) je neoficiální listina, vydávaná chovatelem, který není oficiálně registrovaný v chovatelské stanici (CHS).

II. Podmínky držení zvířat

- a) Je nezbytné osmáky chovat v podmínkách odpovídajících jejich fyziologickým i etologickým potřebám a neohrožovat jejich životní pohodu.
- b) Osmáci jsou **sociálně žijící zvířata** a je nezbytné je **chovat ve skupinách**, ve kterých mohou rozvíjet své vrozené komunikační schopnosti a sociální vztahy. Životní pohoda je stav, kdy zvíře netrpí zbytečným stresem a má možnost projevit své přirozené chování. Toto ustanovení se netýká zvířat nepřizpůsobivých, nebo těžce nemocných, pro něž je soužití ve skupině přítěží a zdrojem stresu. Netýká se ani dočasného oddělení březích samic či karantény nových zvířat.
- c) **Minimální doporučená velikost** ubikace pro dva osmáky by měla odpovídat rozměru 70 x 40 x 80 cm (délka x šířka x výška). Hloubka ubikace by neměla být menší než 40 cm. V případě vyšší ubikace je potřeba zastavět plochu tak, aby se zabránilo případnému pádu. Rozteč mříží ubikace, ve které se nachází mláďata by neměla být větší než **1,5 cm**. Na každého dalšího osmáka je potřeba ubikaci zvětšit. Ideální doporučená velikost **100x50x100cm**.
- d) Vybavení ubikace by mělo umožňovat osmákům dostatek pohybu a mělo by být uzpůsobené tak, aby se předešlo možným zraněním.
- e) Umístění a vybavení ubikace by mělo být takové, aby osmáci nestrádali ani přílišným horkem, ani chladem, nemělo by být vystaveno přímému působení slunce a ani by nemělo stát v průvanu.
- f) Je naprosto nezbytné umožnit osmákům neustálý přístup k pitné vodě a zajistit jim dostatečnou výživu.
- g) V případě nemoci či podezření na nemoc je povinností chovatele poskytnout potřebnou zdravotní péči včetně návštěvy veterinárního lékaře.

III. Obecné podmínky chovu a odchovů mláďat.

- a) Je nezbytné, aby chovatel dodržoval **podmínky registrovaného chovu**, tj. registraci chovných zvířat a registraci vrhů s průkazem původu. **Veškerou administrativu** s tím spojenou je vhodné **vyřizovat včas**.
- b) Při registraci chovného osmáka vyplní chovatel uznávaný formulář CHS s tím, že doloží chovatel původ rodičů min. I. generace, přiloží 3 fotografie osmáka, zleva, zprava, zepředu a doplní datem a následně svým podpisem, kterým stvrzuje pravdivost uvedených údajů.
- c) Povinností každého chovatele v CHS je vložit **nový vrh do databáze**, a to nejpozději do 6 týdnů od narození. Pořadí narozených vrhů v zájmovém chovu se **značí písmenky abecedy** tj. První narozený vrh se značí **písmenkem A, druhý B atd..** Po vyčerpání písmenek abecedy se přidá číslo kolikrát se abeceda otočila tedy např. A2, B2 atd.. po dalším otočení A3, B3 atd..
- d) CHS má povinnost **odchovávat osmáky s průkazem původu (PP)**.
- e) Zvířata nevhodná do dalšího chovu nebo určená jen na mazlíčky obdrží PP s tím, že zde bude uvedena poznámka s uvedením důvodu, proč daný jedinec není vhodný do dalšího chovu (vada) nebo byl prodán čistě jako mazlíček, bez dalších chovatelských záměrů.
- f) Není přípustné, aby chovatel v rodokmenech záměrně uvedl falešné údaje. V případě zjištění této skutečnosti lze postupovat dle kárného řádu ČSCH.
- g) Zvířata vhodná k dalšímu rozmnožení je potřeba vybírat s ohledem na jejich zdravotní stav a povahu. Je nepřípustné, aby chovatel prováděl odchovy na chronicky nemocných zvířatech či zvířatech agresivních. V případě projevu známek vad během chovu, např. cukrovka, stále se opakující přerůstající zuby, projev epilepsie, mrtvičky a jiných, zřetelných, viditelných a opakujících se vad, jsou to důvody pro okamžité vyřazení jedince z chovu.
- h) **Výběr vhodného spojení** dvou zvířat by měl být prováděn s ohledem **na cíl chovu a na základě znalostí** zdravotního pozadí předků zvířat a dědičnosti požadovaných znaků.
- ch) Při běžných chovech je uznávána jen **nepříbuzenská plemenitba**. Shoda příbuzných linií je možná pouze až v **5. generaci** a jen z jedné strany jedné linie.
- i) Plánovaná užší příbuzenská plemenitba musí být oznámena mateřské CHS a schválena CHS na základě žádosti chovatele a nutně podložena chovatelským cílem. Doporučuje se pouze zkušeným chovatelům a opravdu pokud je to nezbytně nutné. To znamená, že rodiče vrhu nesmí být v bližším příbuzenství, než že mají stejné prarodiče, tj. obdobně jako u lidí, že mohou být bratranec a sestřenice. Bližší příbuznost není přípustná, není tedy možné, aby rodiče vrhu byli sourozenci nebo rodič a potomek.

IV. Krytí zvířat

- a) **Minimální věk** pro první krytí **samice** je **24 týdnů** (6 měsíců). **Minimální váha** je **200 g**.
- b) Samice by měla **zabřeznout** v rozmezí **6. - 15. měsíce života**. Připuštění samice po 15. měsíci života je jen na zvážení chovatele, hrozí zvýšené riziko porodních komplikací. Od věku 1 roku totiž postupně dochází k tomu, že se samicím **osifikují pánevní kosti**, ty tak srostou a samice není schopna porodit (nebo má velké komplikace při porodu) a **mláďata i matka při porodu mohou zemřít**.

c) **Minimální věk** pro krytí **samcem** je **12 týdnů (3 měsíce)**. V tuto dobu se stává samec pohlavně schopným/plodným. Váha dospělého samce během chovu by se do 2 let jeho věku měla vyšplhat na min. 200 g a více, tedy ideálně na 220 g. Pokud by samec stále zůstával drobnější, je na zvážení daného chovatele takového samce stáhnout z dalšího chovu.

d) **Maximální věk** pro poslední krytí **samice** je **51 měsíců (4 roky 3 měsíce)**. Chovatel by však měl přihlídnout k aktuálnímu stavu samice a nenechat ji nakrýt za každou cenu. Po dovršení tohoto věku již není žádoucí, aby samice zůstala ve společné skupině, kde se nachází plodný, nevykastrovaný samec, neboť i v tomto věku by mohla samice zabřeznout, avšak uhynout na vyčerpání.

d) **Maximální počet vrhů** na jednu samici jsou **1 – 2 vrhy za rok**. Maximální povolený celkový počet vrhů na jednu samici za celý život je 6.

e) **Maximální počet vrhů s PP** na jakéhokoliv jednoho samce není **sice omezený, ale chovatel by měl pamatovat na mnohonásobnou budoucí existenci potomků jedné linie a do svého chovu průběžně zařazovat i tzv. novou krev, nové samce s tím, aby se linie co nejvíce rozptýlily pro následný budoucí chov, nové chovatele.**

f) **Před porodem samice je vhodné samce oddělit**, ideálně do jiné skupiny samic, kde plánujeme zabřeznutí nebo do stávající skupiny samců, kterou jsme si pro chov cíleně vytvořili. V žádném případě **není žádoucí, aby samička po porodu ihned zabřezla a tím zbytečně a nad svůj rámec se vyčerpávala**. Pokud se tak stane ojediněle, lze to brát jako polehčující okolnost, pokud se tak bude stávat opakovaně, lze postupovat dle kárného řádu ČSCH

V. Odchov zvířat

a) Je třeba brát ohled na březost samice a uchránit ji zbytečných stresů, které by mohly mít vliv na zdraví narozených mláďat. V době březosti a odchovu mláďat je třeba poskytnout samici dostatek kvalitní a vyvážené stravy, zabezpečit dostatečný a bezpečný prostor pro budoucí narozená mláďata a poskytnout materiál pro stavbu hnízda.

b) **Minimální věk pro odstav mláďat** a jejich předávání majitelům je **6 týdnů**, s minimální **váhou 80 g**. Pokud nový majitel potřebuje začlenit budoucí miminka do již stávajících skupin, možné ve věku **5 týdnů, s minimální váhou 80 g**. Nejpozději v sedmém týdnu je nutné oddělit mláďata samčího pohlaví od sester a matky. Opět platí, v případě plánovaného budoucího odchovu mláďat viz bod III, písmeno a).

c) Pokud mláďata odstavujeme od 6.týdne a dále, v dané skupině se nesmí nacházet samec, otec vrhu, neboť hrozí, že otec vrhu nakryje své dcery, tím dochází k tzv. inbreedingu a mláďata mohou trpět různými genetickými onemocněními.

d) Chovatel je povinen každý vrh nahlásit s tím, kolik mláďat se ve vrhu narodilo a kolik mláďat přežilo.

e) Chovatel je povinen do databáze zapsat zdravotní stav chovaného jedince, především prodělané zákroky, nemoci, anomálie, opakovaná úmrtí odchovaných mláďat a jiné vady, onemocnění či nestandardní jevy za účelem vysledování genetických vad či špatných predispozic v dané linii.

VI. Závěrečná ustanovení

a) Cílem každého chovatele je odchov bez zdravotních problémů a odchov zvířat s PP, s vyrovnanou povahou a v odpovídajících barvách a varietách.

b) Nedodržováním a opakovaným porušením těchto pravidel se chovatel vystavuje nebezpečí kárných opatření.

c) Při soustavném či opakovaném nedodržování těchto pravidel je možné chovatele úplně vyloučit ze seznamu registrovaných chovatelských stanic.

d) Výjimku z pravidel je možné udělit v případě, že ji schválí Ústřední odborná komise chovatelů hlodavců.